

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Första kammaren.

Nr 18.

Tisdagen den 16 juni.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.

Herr statsrådet *Stenberg* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 104, angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område för att tilläggas Gottlands infanteriregementes övningsfält;

nr 110, angående anordnande av värmeledning och vattenklosetter inom generalstabens byggnad m. m.;

nr 111, angående uppförande av en tvätt- och badinrättning för arméns intendenturförråd i Boden;

nr 113, angående anordnande av elektrisk belysning m. m. i vissa truppförbands kasernetablissemang; och

nr 137, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel.

Justerades protokoll för den 10 i denna månad.

Anmälades och bordlades bevillningsutskottets betänkande, nr 3, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:ts angående utredning och förslag rörande skatt å jordvärde.

Föredrogos i ett sammanhang Kungl. Maj:ts den 13 innevarande juni bordlagda nådiga propositioner:

nr 121, med förslag till lag om tillsyn å fartyg;

nr 122, angående anordnande av utvidgad statskontroll å fartygs sjövärdighet m. m.; och

nr 116, med förslag till lag om ändring i vissa delar av sjölagen.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Jag tar mig friheten hemställa, att kammaren ville för sin del besluta, att de nu föredragna propositionerna skola överlämnas till ett särskilt utskott, bestående av 7 ledamöter från vardera kammaren, ävensom att kammaren ville besluta, att antalet suppleanter i detta utskott från denna kammare skall vara 7.

På gjord proposition beslöt kammaren för sin del, att ett särskilt utskott, bestående av 14 ledamöter, 7 från vardera kammaren, skulle tillsättas för behandling av ej mindre Kungl. Maj:ts nådiga

Om tillsättan-
de av ett
särskilt ut-
skott.

(Forts.)

propositioner nr 121, nr 122 samt nr 116, än även de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor;

och skulle andra kammaren inbjudas att i detta beslut förena sig med första kammaren.

Därjämte beslöts, att, därest kamrarna enades om tillsättande av nämnda särskilda utskott, första kammaren skulle utse sju suppleanter för sina ledamöter i detta utskott.

Härefter hänvisades propositionerna nr 121 och nr 116 till lagutskottet samt propositionen nr 122 till statsutskottet, dock under förbehåll att, i händelse ett särskilt utskott komme att tillsättas för dessa propositioners behandling, desamma skulle överlämnas till detta särskilda utskotts handläggning.

Protokollsutdrag angående beslutet att tillsätta ett särskilt utskott justerades och avsändes till andra kammaren.

Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet nr 1 Kungl. Maj:ts den 13 innevarande månad bordlagda nådiga proposition nr 138, angående vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande den 13 i denna månad bordlagda ärenden, nämligen statsutskottets utlåtanden nr 9—12, bevillningsutskottets betänkanden nr 1 och 2, bankoutskottets utlåtanden och memorial nr 1—3 ävensom lagutskottets utlåtanden nr 1—4.

Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet nr 1 Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade nådiga propositioner:

nr 110, angående anordnande av värmeledning och vattenklosetter inom generalstabens byggnad m. m.;

nr 111, angående uppförande av en tvätt- och badinrättning för arméns intendenturförråd i Boden;

nr 113, angående anordnande av elektrisk belysning m. m. i vissa trupperförbands kasernetablissemang; samt

nr 137, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet avlämnade nådiga proposition nr 104, angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område för att tilläggas Gottlands infanteriregementes övningsfält.

Herr talmannen yttrade, att sedan från andra kammaren ingått meddelande att nämnda kammare antagit första kammarens inbjudning om tillsättande av ett särskilt utskott för behandling av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om tillsyn å fartyg

m. m., han efter överenskommelse med andra kammarens talman finge föreslå, att första kammaren ville besluta att företaga vid sammanträde, som komme att hållas torsdagen den 25 innevarande månad, val av ledamöter och vid sammanträde påföljande dag av suppleanter i det särskilda utskott, kamrarna sålunda beslutit tillsätta.

Om tillsättande av ett särskilt utskott.

(Forts.)

Detta förslag antogs.

Friherre Gripenstedt erhöll på begäran ordet och yttrade: Vid avlämnande av min motion nr 67 observerade jag icke, att det hade blivit ett par små misstag begångna uti klämman. Jag har nu rättat dessa och hemställer, att dessa rättelser måtte få åtfölja motionen. De ligga helt och hållet inom motionens ram.

Ang. en motion om ändring i värnpliktslagen.

Med iakttagande av dessa rättelser får motionens klämm följande lydelse:

A. Vapenför värnpliktig, med undantag av dem, som nämnas under B, C eller D i detta moment, är, sedan han blivit inskriven, skyldig att under fredstid dels genomgå en första tjänstgöring om ett år, dels, utom vad beträffar å sjömanshus inskrivna värnpliktiga, fullgöra repetitionsövningar på sätt nedan stadgas.

a) Den första tjänstgöringen tager sin början under första värnpliktsåret. Under densamma må, på sätt Konungen närmare förordnar, vapenför värnpliktig, som icke uttagits för utbildning till underbefäl eller fackman, kunna, förutom sådan kortare tjänstledighet, som enligt tjänstereglemente kan av vederbörande befälhavare beviljas, erhålla tjänstledighet under en eller högst två perioder för en tid av sammanlagt högst:

vid fotfolket sextio dagar;

vid rytteriet tjugu dagar;

vid fältartilleriet och positionsartilleriet fyrtio dagar;

vid fästningsartilleriet, ingenjörtrupperna och fälttelegraftrupperna sextio dagar;

vid trängen i egentlig trängtjänst och i sjukbärartjänst ett-hundraåttiofem dagar;

vid trängen i egentlig sjukvårdstjänst och vid förplägnadstrupperna ett-hundrafemtiofem dagar;

vid marinen: å sjömanshus icke inskrivna värnpliktiga, om de uttagits till sjötjänst eller stationstjänst samt icke av Konungen förklarats skola undergå all dem åliggande tjänstgöring i en följd, i ett-hundra dagar, och om de uttagits till kustartilleritjänst i fyrtio dagar.

Under första tjänstgöringen må, på sätt Konungen närmare förordnar, vapenför värnpliktig, som vid fotfolket, trängen eller förplägnadstrupperna uttagits för utbildning till underbefäl eller fackman, kunna, förutom sådan kortare tjänstledighet, som enligt tjänstereglemente kan av vederbörande befälhavare beviljas, erhålla tjänstledighet under sammanlagt högst tjugu dagar.

b) Repetitionsövningarna fullgöras:

Ang. en motion om ändring i värnpliktslagen.
(Forts.)

vid fotfolket i en omgång om trettio dagar under vardera av tredje och fjärde åren;

vid rytteriet i en omgång om fyrtyotvå dagar under tredje året;

vid fältartilleriet och positionsartilleriet i en omgång om fyrtyotvå dagar under vardera av tredje och fjärde åren;

vid fästningsartilleriet, ingenjörtrupperna och fältelegrafrupperna i en omgång om trettiofem dagar under vardera av tredje och fjärde åren;

vid trängen i egentlig trängtjänst och i sjukbäartjänst i två omgångar, vardera om trettio dagar, före utgången av fjärde eller femte året;

vid trängen i egentlig sjukvårdstjänst och vid förplägnadstrupperna i en omgång om trettio dagar under fjärde året; dock att

värnpliktiga, som vid trängen eller förplägnadstrupperna uttagits för utbildning till underbefäl eller fackmän, alltid skola, på sätt Konungen närmare bestämmer, fullgöra två repetitionsövningar, vardera om trettio dagar, före utgången av fjärde eller femte året;

vid marinen: å sjömanshus icke inskrivna värnpliktiga, om de uttagits till sjötjänst eller stationstjänst samt icke av Konungen förklarats skola undergå all dem åliggande tjänstgöring i en följd. i en omgång om etthundra dagar under fjärde året, och om de uttagits till kustartilleritjänst i en omgång om fyrtyotvå dagar under fjärde året.

E. Vapenför värnpliktig, som för utbildning vid Norrbottens regemente eller Gottlands infanteriregemente uttagits från annat regementes inskrivningsområde, må, på sätt Konungen finner gott förordna, fullgöra honom åliggande första tjänstgöring samt en eller två repetitionsövningar i en följd.

På gjord proposition beslöt kammaren, att detta yttrande skulle överlämnas till särskilda utskottet nr 1.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Meurling* från den 17 t. o. m. den 30 innevarande juni.

Justerades ytterligare sex protokollsutdrag för denna dag.

Kammarrens sammanträde avslutades kl. 3,52 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.